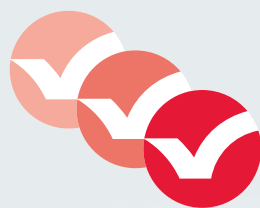

Danske Revisorer
Nr. 4
December 2023
49. årgang

Foreningen
Danske
Revisorer

REGNSKABSEVENT OG GENERALFORSAMLING 2023 - KURSER, WORK- SHOPS, DEBATTER OG NETWORKING

Læs mere side 4-7

Formandsberetning
2023

Side 9-10

Kunstig intelligens
- ven eller fjende

Side 12-14

Hvordan virker ophørs-
pension, og hvornår kan
den anvendes?

Side 15-17

ÉN REGEL IND – TO REGLER UD

Af tidligere formand for FDR Per Kristensen

Per Kristensen
Tidligere formand, FDR

Kan man beskrive mængden af glade bogholdere, regnskabskonsulenter og revisorer kombineret med spændende og aktuelle kurser, engagerede samarbejdspartnere, socialt samvær krydret med god mad i et enkelt ord? Svaret er et rungende JA: ”RegnskabsEvent”.

I uge 45 gennemførte FDR sammen med Cereda dette års RegnskabsEvent. Ugen bød på interessante kurser, mulighed for at se nærmere på de mange interessante løsninger hos vores samarbejdspartnere, samtaler med kollegaer og ikke mindst muligheden for at stille alle de brændende spørgsmål til de myndigheder, som branchen ”handler” med hver dag – Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen.

Oplagte paneldeltagere fra Skattestyrelsen og Erhvervsstyrelsen sammen med SMVdanmarks direktør, Jakob Brandt gav sig god tid

til at forklare deres syn på ”rigets tilstand” og besvare de mange spørgsmål til panelet. Spørgelysten var særligt drevet af de kommende digitaliseringskrav og godkendelse af bogføringssystemer, hvor Erhvervsstyrelsens repræsentant Kåre Rasmussen med sin store kompetence indenfor området navigerede flot igennem præsentation og besvarelse af spørgsmål.

Nu sidder branchen så her – uger efter RegnskabsEvent. Hvad kan vi så bruge det hele til, og hvad fik vi med hjem, ikke mindst fra paneldebatten? *Meget*, er det korte svar – en klar indikator på, at myndighederne faktisk både har brug for branchen og meget gerne vil i dialog med branchen om gakkede regler og divergerende fortolkninger af regelsæt.

RegnskabsEvent-ugen bød også på den årlige generalforsamling og medlemsmøde. Et nyt bestyrelseshold er nu sammensat, og der venter masser af interessante opgaver for den nye bestyrelse – men de kan ikke gøre det selv. Som FDR-medlem må du selv rejse dig og ytre dig om det, vi har behov for – det kan være værktøjer, kommunikation, uddannelse/kurser eller fagpolitisk indsats på områder, som FDR skal arbejde på at tilpasse. Som forening har FDR igennem de seneste mange år bevist, at det betaler sig at have dialog med myndighederne, da vi faktisk bliver lyttet til og er med til at ændre både lovgivning og systemer.

Som medlem af FDR er det vigtigt at spørge om, hvad FDR kan gøre for dig – men mindst lige så vigtigt at spørge om, hvad du kan gøre for FDR. En vigtig ting, du kan gøre, er at udbrede kendskabet til FDR igennem dit eget netværk, så foreningens medlemstal kan vokse og sikre foreningens eksistens.

Nu går 2023 allerede mod sin slutning – snart skal vi huske kunderne på pensionsindbetalinger og adgang til frivillig indbetaling af skatter, før der tilskrives renter. Et dugfrisk 2024 står for døren – tavlen viskes ren, og både nye og eksisterende opgaver skal igen løses i et hæsblesende tempo frem mod sommeren 2024.

Der er ikke udsigt til, at der lige nu kommer flere hænder til de mange opgaver. Derfor er planlægning og effektive arbejdsgange løsningen her og nu – men også et vink om, at vi gerne ser en regelpause, så vi ikke både skal forholde os til nye regler og samtidig de mange opgaver, som trods alt skaber forretningsgrundlaget. Derfor stemmer FDR i sammen med SMVdanmark om princippet for én regel ind – to regler ud.

Fra alle os til alle jer – vi håber, du kan slutte året af med ro og fred til at nyde det magasin, du sidder med. Læn dig tilbage, smid benene op og læs om alle de ting, der rør sig for en FDR-revisor. Luk et øje, nyd julen væk fra PC og fagbøger, tag en dyb indånding og du vil snart være klar til sæson 2024.

Tak for året og glædelig jul og godt nytår til alle FDR-medlemmer og samarbejdspartnere.

UDGIVER

Rysensteensgade 14, 1. tv,
1564 København V
Telefon: 6593 2500
fdr.dk • fdr@fdr.dk

Danske Revisorers målsætning er at bringe kortfattede, relevante og faglige artikler. Synspunkter, der kommer til udtryk i Danske Revisorer, behøver ikke nødvendigvis at være udtryk for foreningens eller bestyrelsens standpunkter.

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR

JESPER PRÆST OLSEN, FORMAND FDR

REDAKTION

SUSANNE HOLM
CHARLOTTE ELWAIN
MEHMET FELEKOGLU

ANNONCEPRISER

1/1-side 180x257,5 kr. 7.865,-
1/2-side 180x130 kr. 6.050,-
1/3-side 180x85 kr. 4.840,-
1/4-side 180x63 kr. 4.235,-
Bagside 160x205 kr. 8.470,-
Gentagelsesrabat på 15 procent
for 4 indrykninger.

Annoncemateriale leveres digitalt.
Indleveringsfristen er 4 uger før
udgivelse. Danske Revisorer
udkommer fire gange årligt.
Nuværende magasin er nr. 4 / 2023
Redaktionen afsluttet november 2023.

LAYOUT, PRODUKTION OG TRYK

Erhverv-fyn.dk

OPLAG:

750 eksemplarer
Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

ISSN 2794-3550 (online)
ISSN 1395-9433 (trykt)

Nr. 4 – december 2023

Indhold

-
- 4-7** RegnskabsEvent og generalforsamling 2023
-
- 9-10** Formandsberetning 2023
-
- 12-14** Kunstig intelligens – ven eller fjende
-
- 15-17** Hvordan virker ophørspension,
og hvornår kan den anvendes?
-
- 17** FDR Kursusoversigt 2023
-
- 18-19** Må du overføre persondata til USA?
-

TA' DET FAGLIGE INDSTIK UD MIDT I BLADET

**Må du overføre
persondata til USA?**

Læs mere side 18-19

RegnskabsEvent og generalforsamling 2023

- kurser, workshops, debatter og networking

Af tekstforfatter, Susanne Holm, Ordet i Centrum

I uge 45 2023 blev Scandic Sydhavnen indtaget af forventningsfulde medlemmer og eksterne samarbejdspartnere. Det tilbagevendende årlige RegnskabsEvent var igen i år en stor succes. Arrangementet var blevet til i kraft af et givtigt og konstruktivt samarbejde med Cereda. Det årlige RegnskabsEvent favnede – udover kurser, workshops, debatter og leverandørrepræsentationer – også rammen for de to foreningers respektive generalforsamlinger.

I denne artikel sætter vi lys på ugen, der gik med RegnskabsEvent og generalforsamling, hvor revisorer, regnskabskonsulenter, bogholdere, undervisere, myndighedsfolk og samarbejdspartnere kom fra nær og fjern og fik lokalerne på hotellet til at blomstre med engagement, spørgsmål, aha-oplevelser og faglige samtaler.

Generalforsamlingen i Foreningen Danske Revisorer

Torsdag den 9. november 2023 løb foreningens generalforsamling af stablen. Flere var mødt op for at lytte til formandens beretning og få mulighed for at øve indflydelse på foreningens fremtidige virke. Formandens beretning kan læses på de efterfølgende sider her i magasinet.

Rummet emmede af god stemning og revisorer, der tydeligt holder af deres forening og er fortalere for dens virke. Det står efterhånden ret klart, at foreningen anses som værende en betydningsfuld og vigtig spiller i branchen – både i forhold til revisorerne, men også i forhold til samarbejdet med styrelserne – herunder Skatte- og Erhvervsstyrelsen. Særligt samarbejdet med Skatte-

styrelsen blomstrer, hvilket formandens beretning udfolder i højere grad.

Den nye bestyrelse blev sammensat og består derfor nu af Carsten Hedegaard Fohlmann (organisatorisk formand), Contar ApS; Hanne Henningsen, I.H.Revision; Charlotte Elwain, Ker-teminde Revision; Mehmet Felekoglu, Revitansel og Jesper Præst Olsen (formand), GoAudit ApS. Alle bestyrelsesmedlemmerne ser frem til at løfte arbejdet videre fra den ”gamle” bestyrelse og indtræde i FDRs spændende udvalgsarbejde.

Jesper Præst Olsen tager sig af det fagpolitiske og Carsten H. Fohlmann af det organisatoriske, herunder henvendelser fra medlemmer.

“

Det står efterhånden ret klart, at foreningen anses som værende en betydningsfuld og vigtig spiller i branchen

Nye kræfter til bestyrelsen

Efter generalforsamlingen greb Danske Revisorer fat i Mehmet Felekoglu fra Revitansel og som blot 29-årig kommende partner i Danica Godkendt Revisionsfirma ApS, idet vi var spændte på at høre, hvad der gjorde, at han valgte at stille op til bestyrelsen, og ikke mindst hvad han brænder for at bidrage med i foreningsarbejdet.

”Jeg har nu været medlem af Foreningen Danske Revisorer i ca. et halvt år, hvor jeg har haft glæde af kurser, ny viden, nyhedsartikler, spørgsmål-svar-databasen og FDRs værktøjskasse. Jeg er meget interesseret i bestyrelsesarbejde, og jeg kan stå inde for FDRs værdier. Det giver simpelthen mening for mig,” siger Mehmet Felekoglu med forventningsfuld stemme og fortsætter:

”Jeg er opvokset i den digitale tidsalder, så jeg er nærmest digital indfødt, hvorfor jeg kan være med til at fremme synligheden af FDR via de sociale medier. Jeg har god erfaring med Facebook, LinkedIn og Instagram, og FDR fylder simpelthen for lidt. Derudover vil jeg meget gerne bidrage med arbejdskraft i forhold til FDRs værktøjskasse – der er fine, simple og brugbare redskaber, men værktøjskassen kan blive endnu bedre,” slutter Mehmet Felekoglu med seriøsitet i stemmen.

Nye medlemmer

I det forgangne år er der optaget 16 nye medlemmer – jævnt fordelt mellem godkendte og ikke godkendte revisorer. En af dem er Dorith Kristoffersen, som har været medlem siden juli 2023. Danske Revisorer fangede Dorith Kristoffersen efter frokosten for at høre lidt mere om, hvordan det kunne være, at valget faldt på FDR?

”Jeg sidder alene i mit eget lille firma, så jeg har brug for faglig sparring og at blive holdt opdateret på ny viden hele tiden. Det kan jeg bruge FDR til. Jeg har været meget glad for spørgsmål-svar-databasen, hvor jeg har fundet mange svar. Dernæst betyder det noget, at jeg kan kalde mig for Revisor FDR. Det kræver en del at blive medlem, og derfor er det også et kvalitetsstempel, som jeg sætter

Charlotte Elwain, Kertemind Revision; Mehmet Felekoglu, Revitansel; Jesper Præst Olsen (formand), GoAudit ApS; Hanne Henningsen, I.H.Revision og Carsten Hedegaard Fohlmann (organisatorisk formand), Contar ApS

stor pris på og bruger i min egen markedsføring,” siger Dorith Kristoffersen med alvor i stemmen.

Vi er nysgerrige efter at vide, hvad Dorith Kristoffersen særlig har fået ud af at være medlem, selvom det blot er baseret på et halvt års medlemskab.

”Igen vil jeg gerne fremhæve spørgsmål-svar. Indtil videre har jeg kunnet finde svar på mine spørgsmål i databasen af tidligere spørgsmål-svar,” fortæller Dorith Kristoffersen, og fortsætter: ”Min forventning til foreningen var stor, men jeg turde ikke tro på, det kunne være sandt – men det er det – foreningens arbejde lever fuldt op til mine forventninger. Og det samme må jeg sige om RegnskabsEventet her – jeg er positivt overrasket,” siger Dorith Kristoffersen med et stort smil på læben.

”Det betyder meget, at jeg kan få hjælp til GDPR, hvidvask, ESG, alle andre lovmæssige ting, sparring, overblik på nyheder og artikler via FDR-links og nyhedsmailen, og så er det virkelig et plus, at jeg automatisk er medlem af SMVdanmark. Jeg har tillid til, at det, der kommer fra FDR, er i orden og seriøst – og det er kun blevet bekræftet her på RegnskabsEventet,” runder Dorith Kristoffersen af med tilfredshed i stemmen.

Bureaukrati og byrder for rådgivere og erhvervsliv

Efter generalforsamlingen kunne FDR på fineste vis tage imod Susanne Thorhauge, kontorchef fra Erhvervsstyrelsen; Kåre Rasmussen, specialkonsulent i Erhvervsstyrelsen; Christine Maxner,

kontorchef i Erhvervsstyrelsen; Jakob Brandt, adm. direktør i SMVdanmark og Preben Buchholtz Hansen, underdirektør i Skattestyrelsen Erhverv, der alle var inviteret til paneldebat om bureaukrati, administrative byrder og ny bogføringslov.

Per Kristensen bød velkommen med ordene: ”En god debat foregår i en god tone. Myndighederne forvalter blot lovgivningen – det er ikke deres skyld. Vi fortolker hver især forskelligt. Lad os tage en dialog om tingene. Vi er gået fra at have lokale skattecetre til centrale større enheder, så dialogen har fået en anden karakter. Og måske ser vi en form for overfortolkning af reglerne hos styrelserne – altså en lidt for sort/hvid-tænkning. Er det rimeligt, at rådgiverne behandles som var det dem, der udførte de kriminelle handlinger, som systemet egentlig skulle forsøge af finde?” Og hermed var debatten sat i gang.

“

I det forgangne år er der optaget 16 nye medlemmer – jævnt fordelt mellem godkendte og ikke godkendte revisorer

Erhvervsstyrelsens Christine Maxner var den første, der fik ordet og startede med at kaste et blik på de lovmæssige rammer, politiske rammer og risikovurde-

ringer: ”Det er kommet for at blive – selv fodboldklubber bliver formentlig omfattet.” Hun refererede her til hvidvaskreglerne. Christine Maxner viste en planche over, hvem der er involveret i hvidvaskreglerne, og der er mange – myndigheder og virksomheder. Alle har en rolle.

”Vi ved godt, at I bruger rigtig meget tid på det, så der er en god grund til, at I har inviteret os. Og ja, vi fører tilsyn, men vi vil også meget gerne rådgive og vejlede jer. Vi skal også dokumentere, at vores tilsyn giver mening. Dialog er fra vores synspunkt vejen frem,” sagde Christine Maxner med anerkendende stemme.

Kåre Rasmussen fra Erhvervsstyrelsen har ansvaret for implementering af ny bogføringslov. Kåre Rasmussen gjorde det klart, at formålet med loven netop er byrdelettelse via automatisering.

Kåre Rasmussen gennemgik de tre grundlæggende systemkrav til bogføringssystemerne.

”Bogføringsloven og kravbekendtgørelsen stiller tre grundlæggende krav til digitale standard bogføringssystemer. Systemet skal understøtte en løbende registrering af virksomhedens transaktioner med angivelse af bilag for hver registrering og en betryggende opbevaring af registreringer og bilag i fem år. Systemet skal have passende tekniske og organisatoriske IT-sikkerhedsforanstaltninger, der til stadighed sikrer, at systemet har et højt IT-sikkerhedsniveau i forhold til de funktioner, som et digitalt standardbogføringssystem skal understøtte, f.eks. bruger- og

adgangsstyring samt automatisk sikkerhedskopiering af registreringer og bilag. Og dernæst skal systemet understøtte automatisering af administrative processer, f.eks. ved automatisk fremsendelse og modtagelse af e-fakturaer og ved mulighed for kontering i overensstemmelse med en offentlig standard-kontoplan i registrerede bogføringssystemer.”

Vi får en byrdeletelse i en størrelsesorden på 2,9 mia. kr. ved at automatisere bogføringen. Fristen er 1. januar 2024, hvor Erhvervsstyrelsen offentliggør listen med godkendte bogføringssystemer. Vi har samarbejdet med SMVDanmark, som har stillet medlemmer til rådighed for os i form af sparring om bogføringsloven, hvilket har ført til lempet krav i bekendtgørelserne på grund af den feedback, vi har fået fra SMV'erne – vi har virkelig lyttet,” understregede Kåre Rasmussen.

Preben Buchholtz Hansen, underdirektør i Skattestyrelsen greb derefter ordet og lagde vægt på, hvordan de arbejder.

”Information og vejledning – dialogen med skattekontaktudvalg, momskontaktudvalg, dialog med FDR generelt set, der måske lyser på noget, der er symptomatisk – altså noget, der skal tages hånd om – det er sådan, vi arbejder,” og Preben Hansen fortsætter:

”Vi inddeler vores kommunikation i tre former – dels kontrolkommunikation, som er den brede kommunikation til alle. Kontrolvejledning, som er målrettet en given branche, hvis der er en helt bestemt problemstilling. Ved denne type kommunikation bliver breve-

ne testet i forhold til forståelse af indhold inden udsendelse. Og til sidst kommunikation ved 1:1-kontroller og vejledning i forbindelse med en konkret kontrol.”

“

En god debat foregår i en god tone

Talerækkefølgen giver nu Jakob Brandt mulighed for at få sin stemme ind i debatten og dermed sit fokus på emnet administrative byrder:

”3.000 medarbejdere i Danske Bank sidder med hvidvask. Over 7 mia. i lønninger til hvidvask i bankvæsenet alene – vi bruger mange penge på at forebygge hvidvask. Nogle gange kan det være dyrere at håndtere lovgivningen i administrative omkostninger. 45.000 indberetninger til SØIK i Danmark i forhold til 15.000 i Sverige – er vi angst? Er der tale om overimplementering? Vi skal have fat på politikerne. Vi skal passe på, at vi ikke kommer ind i en nulfejlskultur, men som selvfølgelig samtidig fanger de store fisk. Vores kontrol-setup skal nok ikke være dyrere, end hvad det skaber af værdi.”

En ordentlig og livlig debat med humor blev nu for alvor sat i gang af ordstyrer Jesper Præst Olsen, som både selv stillede spørgsmål og lod publikum komme

på banen med spørgsmål om kontrol, vejledning om sanktioner, indberetning af kontrollerede transaktioner, bogføringssystemer og e-fakturering. Lad os dvæle en smule ved e-faktureringen.

”Bogføringssystemer skal kunne foretage e-fakturering, men virksomhederne skal ikke nødvendigvis anvende e-fakturering – ikke endnu i hvert fald. Der skal være mulighed for, at virksomhederne kan sende og modtage e-fakturaer, men der er ikke krav om, at virksomheden skal sende e-fakturaer, men det bevæger sig nok i den retning,” sagde Kåre Rasmussen, hvortil Jakob Brandt med et smil, på læben indskød:

”7,9 mia. kr. kan spares ved at lave e-fakturering. Så det kommer – vær sikker på det. Og I kigger jo også allerede på det i Erhvervsstyrelsen.”

Af andre emner berørte debatten opbevaring af bilag i tilknytning til posteringerne og ensretning af hvidvaskkontrollen.

Jakob Brandt fra SMVDanmark rundede debatten af ved at løfte sløret for én-regel-ind-to-regler ud-princippet, hvilken kunne have potentiale til at reducere de administrative byrder med 33%.

Denne debat på blot 90 minutter kom vidt omkring og afspejler med al tydelighed, at der sker rigtig meget i branchen, hvorfor det er med at holde tungen lige i munden. Og det er netop

det, FDR hjælper sine medlemmer med, så de kommer så godt på vej som muligt.

FDR bød medlemmerne til møde

En lang dag var ved at gå på hæld, men der var dog stadig lidt energi tilbage til en dialog om ønsker, idéer og forventninger til FDR.

Carsten H. Fohlmann stod i spidsen for mødet og opfordrede til, at medlemmerne kom med idéer indenfor fem overskrifter – medlemshvervning, forventninger til foreningen, fokus inden for det fagpolitiske område, indhold til og måder på afholdelse af kurser samt en mulig forbedret FDR-kontrol.

Dette møde af en times varighed viste stor interesse for foreningens virke med mange gode bud på hvervning af medlemmer, herunder forslag om, at medlemmer i lokalområder kunne slå sig sammen og lave lokale kundearrangementer – måske i samarbejde med FDRs samarbejdspartnere.

Det er tydeligt, at der er enighed om, at de unge skal hjælpes godt i gang, og at vi får løftet de revisorer, der er på vej ud af branchen. Som det er nu, går de unge til de store huse, men vi skal gøre det attraktivt for dem at søge mod den mindre revisor – her får de bredde, alsidige og spændende opgaver – det skal være attraktivt at være revisor i SMV-segmentet.

“

Dialog er fra vores synspunkt vejen frem

Der var heller ingen tvivl blandt medlemmerne om, at flere kontroller øger kvaliteten, selvom det betyder flere omkostninger. Men er det for meget? Skulle man gå den anden vej, så der er færre kontroller? Eller kunne den måske være teknisk baseret? Skulle vi lade os kontrollere af en kollega som en intern kontrol, der kunne være et argument for at blive fritaget for foreningskontrol? Men skal uddannelseskrauet så sættes op, så det opvejer den mindre kontrol? Spørgsmålene var mange, og der kom talrige input til kontroludvalgets videre arbejde.

Folkemødet 2024

Jesper Præst Olsen og Carsten Fohlmann var med til Folkemødet i 2023. Næste år vil FDR gerne med og blandt andet tale om ESG for SMV'er, og hvad det betyder for små virksomheder. Derudover vil FDR gerne inviteres til debatter om bureaukrati for SMV'er og bogføringsloven. Det giver god mening for FDR at være synlig på Folkemødet.

Som afslutning på medlemsmødet, gjorde Carsten Fohlmann opmærksom

på værdien af den kollegiale hjælp i tilfælde af for eksempel sygdom. ”Gør nu jeres nærmeste påvarende opmærksomme på denne ordning, så kollegerne kan være der for jer, hvis uheldet skulle være ude,” afsluttede Carsten Fohlmann med omsorg og appel i stemmen.

RegnskabsEvent 2024

Næste års RegnskabsEvent, som bliver afholdt vest for Storebælt, er allerede så småt ved at være på tegnebrættet. Hvis du har gode idéer eller ønsker til kurser, workshops, debatter eller andet fagligt relevant indhold, er du mere end velkommen til at sende dine idéer til foreningen – kontaktoplysningerne finder du på www.fdr.dk under 'Kontakt'.

Er du samarbejdspartner, eller har et ønske om at blive samarbejdspartner, og kunne du tænke dig at få en dialog med eksisterende og potentielle nye kunder, så er RegnskabsEvent stedet for dig. På RegnskabsEvent 2023 var knap 20 af FDRs samarbejdspartnere repræsenteret. Danske Revisorer fik et par snakke med nogle stykker af dem og samstemmende var tilbagemeldingen, at det gav rigtig god mening at deltage, fordi den feedback og sparring, de får fra kunder og øvrige interessenter, er meget berigende. Og så er der selvfølgelig også værdien i at vifte med flaget og gøre opmærksom på sig selv.

Ses vi?

**“MASTER I SKAT GÅR I
DYBDEN MED EMNER, SOM
VI I REVISIONSBRANCHEN
BERØRER HVER DAG. MAN KAN
SPECIALISERE SIG, OG DER
ER MULIGHED FOR AT FÅ EN
HELGARDERET FORSTÅELSE
FOR SKATTEFAGET.”**

Tina Rosendal Jensen
Senior Tax Consultant i Baker Tilly

NYE SKATTEOPGAVER KRÆVER NY VIDEN

Master i Skat på CBS opdaterer dig på en skatte-
lovgivning, der løbende ændrer sig. Du specialiserer
dig inden for fag som erhvervsbeskatning, moms
eller regnskab og skat, så du er rustet til at løse dine
kunders nye problemstillinger.

DU FÅR:

- Et fleksibelt uddannelsesforløb du kan tilpasse din hverdag
- Alsidige værktøjer der flytter dig fra kompetence til ekspertise
- Fag der er godkendt som en del af den obligatoriske efteruddannelse for revisorer
- Muligheden for at vælge enkeltfag eller fuld uddannelse

CBS **MASTER I SKAT**
COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL

cbs.dk/mas

Formandsberetning 2023

2023 nærmer sig sin afslutning. Da beretningen for 2022 skulle skrives, kunne vi se ind i en forestående valgkamp, hvor linjerne mellem blokkene var skarpt trukket op med en sædvanlig skarp retorik mellem blokkene om magtfuldkommenhed, svigt og utroværdig ledelse med et skarpt blik mod nedlukning af Danmark og minknedslagtingen afledt af Corona.

► Af tidligere formand for FDR Per Kristensen

Per Kristensen
Tidligere formand, FDR

Når vi ser tilbage på alt dette og denne retorik, så føles et år som uendelig lang tid – med alt det der kan ske på et år. I disse dage kan Regeringen – bestående af Socialdemokratiet, Moderaterne og Venstre – fejre deres første år, og i det ydre fornemmer man, at holdet bag fortsat er i harmoni.

Vi fik en flertalsregering, hvilket jo på mange måder er optimalt, da det skaber en handlekraftig Regering, der kan træffe beslutninger og føre politik fremfor ugennemsigtige studehandler og kompromisser på tværs af ressortområder, som kan skabe nogle meget irrationelle politiske beslutninger. Bagsiden er, at dele af de demokratiske processer ikke længere har den samme tyngde som hidtil. Som altid har FDR været aktive i høringsprocesserne på områder, som er relevante for vores medlemmer og deres kunder/virksomheder, men effekten af disse høringssvar og impact

på de endelige resultater/love, synes reduceret.

I det politiske landskab, vi derfor ser ind i, fortsat de kommende 3 år, som minimum – er det derfor vigtigt, at FDR sammen med andre aktører som Cereda og SMVDanmark sikrer en direkte og konstruktiv dialog med de myndigheder, som skal føre de politiske initiativer ud i verden, og som samtidig også agerer fødekanal i forhold til det politiske systems opfangning af behov for reformer og lovjusteringer.

FDR har også i 2023 utrætteligt søgt denne indflydelse igennem aktivt samarbejde med myndigheder, og vi har med stor tilfredshed kunne se, at samarbejdet med Skattestyrelsen ikke bare er intakt, men er forøget. Dette sker bl.a. igennem FDRs deltagelse i Skattekontaktudvalg og Momskontaktudvalg. Aktiviteterne på skatteområdet har udviklet sig i en sådan grad, at vi i FDR nu har etableret et reelt Skatteudvalg, der aktivt søger og bidrager til den gode og konstruktive dialog med Skattestyrelsen.

Resultatet af dette samarbejde er blandt andet direkte læsbart igennem tilpasning af DIAS-systemet for selskaber, hvor en række initiativer/forslag fremsat af FDR i dag er direkte indarbejdet i de tilpassede oplysningsskemaer for selskaber. Skattestyrelsen udtrykker generelt stor tilfredshed med FDRs engagement – hvor vi samtidig kan se, at engagementet i dette fagområde fra søsterforeningen FSR fortsat er aftagende, hvilket formentlig skyldes justering i uddannelseskravene til godkendt revisor, hvor skatte- og afgiftsområdet ikke længere indgår som en obligatorisk del – men alene hvor området er

relevant i forhold til revisors erklæringsområde. Det er fortsat FDRs holdning, at fagområderne skat og afgifter skal vedligeholdes af vores branche, da langt de fleste kundeforhold – særligt i SMV-segmentet – er rettet mod specifikke skatte- og afgiftsforhold.

FDR har også i 2023 arbejdet ihærdigt på fastholdelse og udbygning af samarbejdet med Erhvervsstyrelsen som en anden væsentlig myndighed indenfor vores fagområde. Relationerne og samarbejdet med Erhvervsstyrelsen er desværre langt tungere at skabe. Dette er blandt andet observeret i, at styrelsen i flere tilfælde ikke – efter FDRs vurdering – har samme imødekommenhed til at skabe et konstruktivt samarbejde på det niveau, vi har oplevet hos Skattestyrelsen. FDR skal fortsætte bestræbelserne på etablering af disse samarbejder, da vi står overfor en række meget centrale implementeringer af love, som påvirker vores branche, som henhører under Erhvervsstyrelsen.

Vi ser ind i et 2024, hvor de endelige rammer for ESG skal findes for dansk erhvervsliv og i særdeleshed for danske revisorer – de godkendte revisorer. I skrivende stund er der oplæg til ændret Revisorlov, ændret årsregnskabslov vedrørende ESG-rapportering samt en række specifikke krav til den godkendte revisors adgang til ESG-området igennem dels revisoruddannelsen og dels den efterfølgende obligatoriske efteruddannelse. FDR har allerede tidligere på året afgivet præhøring vedrørende oplæg til revisors uddannelseskrav for at kunne erklære sig på ESG-området. Det er FDRs opfattelse, at der ikke skal skabes reelle certificeringskrav for at udføre ESG-relaterede opgaver, idet sådanne krav vil fjerne en større mængde

de af kvalificerede udbydere, hvorved konkurrenceforholdene forskydes væsentligt. Den samlede effekt heraf vil være, at behovet for ESG-erklæringer samles på få revisionshuse (de store) med en tilsvarende høj prissætning af disse ydelser. Forholdet er væsentligt for FDRs medlemmer, da vi må forvente, at ESG-kravene allerede nu delvist rammer SMV-virksomhederne igennem krav fra forretningsforbindelser og indenfor 5-8 år tillige igennem lovregulering for klasse B- og C-virksomheder.

En af branchens andre store udfordringer er tiltrækning af kvalificeret arbejdskraft. FDR er i dialog med FSR, der også har erkendt denne brancheproblemstilling, men hvor man desværre fra FSR's side overvejende målretter indsatsen (problemløsningen) mod reduktion i uddannelseskrav som væsentligste symptombehandling. Branchen er efter FDRs vurdering præget af, at der til stadighed er en høj grad af detailregulering, kombineret med en ofte meget rigid sagsbehandling via myndighederne – der herigennem øger de administrative byrder for både branchen og vores kunder. Alene sikring af, at hvidvaskområdet er korrekt vurderet og beskrevet i interne politikker, og at der efterfølgende udføres og dokumenteres betydelige handlinger for hver kunde, fjerner rådgivers tid fra at være den værdiskabende rådgiver for virksomhederne. Det er FDRs opfattelse, at byrder, bureaukrati og styrelsers overfortolkning medfører, at branchens primære arbejdsområder igennem de seneste 10-15 år har flyttet sig i en sådan grad, at branchen ikke længere er attraktiv og dermed ikke kan tiltrække og fastholde den medarbejderkapacitet, som efterspørges. Denne anskuelse deler FDR heldigvis med SMVdanmark, som der igennem året har været et konstruktivt samarbejde med på området – og bureaukrati er fortsat højt på SMVdanmarks politiske agenda.

Aktuelt har Regeringen i deres netop offentliggjorte 2030-plan afsat cirka 1,4 mia.kr. til øget fokus på iværksætterier. Den øgede bevilling sker formentlig i manglende forståelse af, at ikke flere vælger iværksættervejen, og at der afledt heraf tabes mange gode idéer. FDR er enig i, at der hvert år går mange idéer og dermed arbejdspladser tabt – men iværksættertiltagene bør åbenlyst i

højere grad gå på at skabe smidighed i etableringen, adgang til kapital (og beskatning heraf) samt generel ret til erhvervskonti i danske pengeinstitutter.

I foreningens egen have er der også sket lidt i året. I året iværksatte vi et delelement af en kampagne for at skaffe nye/flere medlemmer – noget, der er behov for, for at sikre gode hoveder til at drive foreningen – men også for at sikre foreningens opretholdelse i årene fremover. Aldersgennemsnittet af foreningens medlemmer er fortsat opadgående og med denne fortsatte tendens, vil foreningens eksistens være truet om 5-8 år. Vi skal derfor sikre, at der kontinuerligt tilgår nye medlemmer – og det kan hvert medlem bidrage med igennem eget netværk. Gør opmærksom på din forening og alle de fordele, du opnår igennem foreningen – her kan for eksempel nævnes kurser og webinarer til attraktive priser, adgang til kvalitetsstyringssystem, hvidvaskmanual, bisidderordning, samarbejdsaftaler, adgang til netværksfordele via SMVdanmark, spørgsmål/svar og meget andet.

Kampagnen viste en fornuftig interesse blandt potentielle medlemmer, men succesraten for hvervede medlemmer vurderes som under tilfredsstillende.

I 2023 flyttede vi sekretariatet fra SMVdanmark til egne rammer, således at vores næstformand (i dag generalsekretær) Carsten Fohlmann overtog funktionen. Den beslutning er vi glade for, idet vi både i bestyrelsen har fået en forøget støttefunktion, og samtidig er den direkte og branchespecifikke medlemskendskab genskabt ved henvendelse til sekretariatet.

Foreningen har fortsat en god økonomi. Blandt andet bidrager kursusaktiviteterne fortsat til at kunne fastholde kontingentet på et niveau, der afspejler de services, vi kan tilbyde vores medlemmer.

Som formand for FDR siden 2018 er jeg stolt af den rejse, foreningen har været på – men arbejdet er langt fra slut. De store opgaver i fremtiden lyder på fastholdelse af det politiske momentum, vi har opnået. FDR er blevet en organisation, som man både ser blandt politikere på Borgen og i medierne; TV2 og DR. Kampen for nedbringelse af detailstyring og bureaukrati samt

myndighedernes generelle mangel på tillid til revisorstandens arbejde fortsætter og bør ske igennem konstruktive relationer mellem FDR og de relevante myndigheder, fastholdelse af relationerne til Skattestyrelsen samt fortsatte bestræbelser på etablering af relationer til Erhvervsstyrelsen.

Da sådanne relationer skabes igennem vedholdenhed, personlige relationer og tillid ser jeg ikke, at jeg som FDRs formand kan løfte denne opgave. Dels fordi egen forretning fortsat kræver mere tid, og fordi flere års ihærdigt forsøg på at skabe relationer potentielt har reduceret muligheden for relationerne. Derfor bør tavlen viskes ren, og nye kræfter skal til for at genstarte relationerne til Erhvervsstyrelsen.

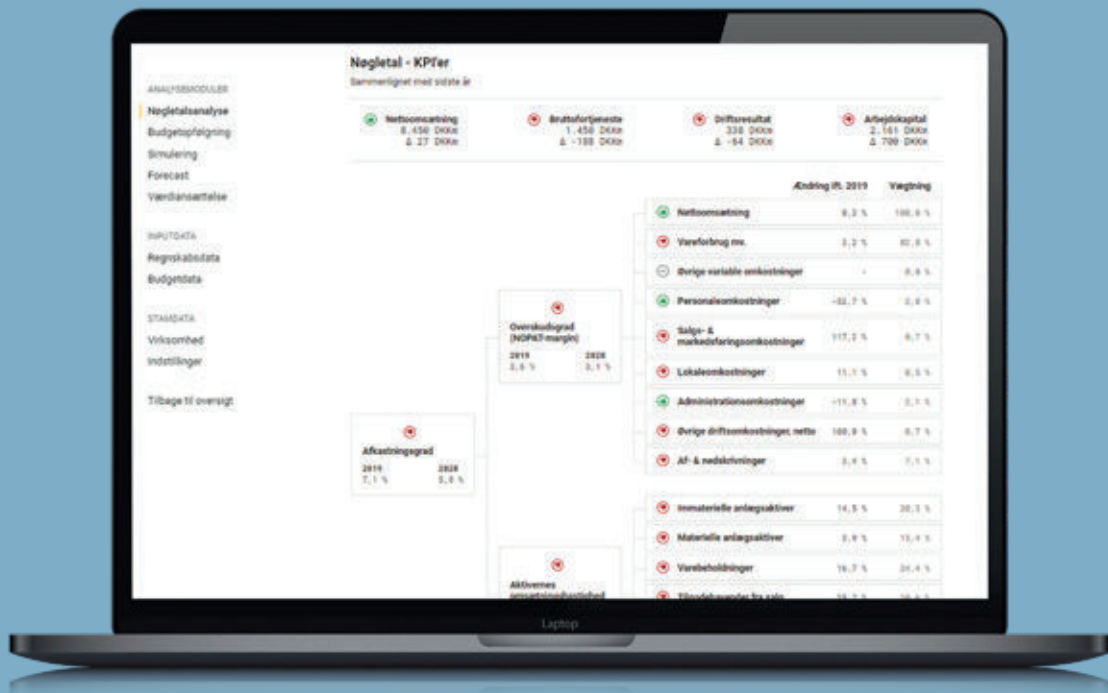
Med disse ord vil jeg takke min bestyrelseskollegaer for et fantastisk og givende samarbejde igennem årene, en tak til SMVdanmark for samarbejdet omkring de politiske agendaer og en stor tak til alle FDRs medlemmer, der har udvist den store tillid at tildele mig formandsposten i 5 år – jeg har ikke fortrudt opgaven, men er naturligvis ærgerlig over at aflevere et ikke fuldendt projekt.

Husk alt går begge veje, hvad skal FDR gøre for dig – og ikke mindst; hvad kan du gøre for FDR?

Tak.

Er du en proaktiv rådgiver?

Hjælp dine kunder med et værdifuldt økonomisk indblik inden det er for sent.

Med **Karnov Business Optimiser** kan du lave en regnskabsanalyse på få minutter. Med det digitale analyseværktøj får du et lynhurtigt overblik over vigtige nøgletal og tendenser og kan hjælpe virksomheden med at træffe de rigtige beslutninger.

Du får mulighed for at:

Præsentere nøgletal på en visuel og letforståelig måde

Pointere truende udvikling via justerbare grafer

Visualisere optimeringsmuligheder via simuleringværktøj

Prøv Karnov Business Optimiser gratis på www.karnovgroup.dk/kbo

Træf bedre beslutninger, hurtigere

KARNOV
GROUP

Kunstig intelligens – ven eller fjende

Kunstig intelligens – også kaldet Artificial Intelligence – er en kompleks teknologi, som dog har et simpelt formål – nemlig at skabe maskiner, der kan efterligne menneskelig intelligens. Danske Revisorer sætter i denne artikel fokus på, om vi som revisorer har noget at frygte, eller om vi skal hilse AI velkommen som en ven. Til dette formål har vi sat Peter Svarre, AI-ekspert, forfatter, foredragsholder og kendt fra DR2-serien Kunstig Intelligens og FDRs næstformand Carsten Hedegaard Fohlmann i stævne.

Af tekstforfatter, Susanne Holm, Ordet i Centrum

Carsten Hedegaard Fohlmann
FDRs næstformand

Peter Svarre
AI-ekspert

AI er et system, der imiterer den måde, vi som mennesker lærer, analyserer og træffer beslutninger på. Hos mennesker er processen med at analysere, lære og træffe beslutninger baseret på vores erfaringer, logik, følelser og forventede konsekvenser af beslutninger. Kunstig intelligens bygger derimod på avancerede matematiske modeller. AI mangler dog gode modeller for menneskets sproglige og sociale intelligens.

AI bygger ligesom mennesket erfaring op – det vil sige, at har de først ”set”/analyseret for eksempel et billede, lagres dette i hukommelsen og så bruges den viden til næste gang, robotten ser et tilsvarende billede. På denne måde bliver AI bedre og bedre ligesom os mennesker. AI er med sin beregningskraft mennesket overlegent på meget specifikke og veldefinerede optimeringsopgaver. Når det handler om løsere definerede opgaver kommer de ofte til kort.

Kunstig intelligens kan bruges på mange forskellige måder i en virksomhed til at udføre opgaverne præcist og effektivt. AI kan hjælpe med at give overblik over,

styre og finde mønstre i store datamængder.¹

AI er kommet for at blive

AI er kommet for at blive, men hvor langt er vi egentlig i forhold til udviklingen af AI i Danmark og på verdensplan, spørger vi AI-ekspert Peter Svarre om:

”Teknologien, der ligger til grund for AI, har eksisteret som akademisk disciplin siden 1950’erne. I starten af nullerne begyndte man at få succes med de såkaldte neurale netværk, som satte skub i den udvikling, vi er på toppen af lige nu. AI blev godt til at genkende billeder og tekst, hvilket man også brugte til selvkørende biler. Pludselig begyndte AI at kunne forstå, hvad der er på en gade og se forskel på en cykel, hund mv. – og så begyndte man at se store fremskridt med selvkørende biler,” fortæller Peter Svarre med tydelig iver efter at dele sin viden om dette store felt.

Peter Svarre fortsætter: *”Nogle virksomheder som Google og Facebook er blevet velhavende på grund af AI. Men folk mærkede det ikke rigtig på egen krop dengang. Enkelte faggrupper mærkede dog noget til det, men først*

sidste år kom generativ AI, der pludselig kan skabe indhold, herunder chatGPT. ChatGPT kan skabe billeder, tekst, skrive rapporter og danske stile mv. Så det er pludselig blevet tilgængeligt på en helt anden måde. Man kan nu bruge kunstig intelligens på utallige måder. Udviklingen har været i gang de sidste 15 år, men i de sidste år er AI kommet ud til almindelige mennesker, og det er nyt.”

Til hvad er AI særligt brugbart, er vi nysgerrige efter at vide, hvortil Peter Svarre siger:

”Det, som det kan – det er godt til mønstergenkendelse og mønsterskabelse samt genskabelse af statistiske mønstre og til at lave grafer, figurer mv., men teknologien skal fodres med data som ord, tal, lydfile og finder så mønstrene. At data kan mønstergenkes gør, at AI kan bruges på arbejdspladser, hvor mønstre gentages igen og igen. AI er ekstremt effektivt og kan dermed overtage arbejdsopgaver. Det gør mennesker meget mere effektive til at løse deres opgaver, idet neurale netværk løser opgaven meget hurtigere og nogle gange bedre.”

Peter Svarre fortsætter: *”Sammenligner vi*

med den første industrialisering i 1800-tallet, hvor det var det manuelle repetitive arbejde, der blev erstattet, så er det i dag det repetitive vidensarbejde, der kan erstattes med AI. Derfor er det nu vidensarbejde, der er i risiko for at blive udkonkurreret af AI. Mange af revisorernes opgaver er repetitivt vidensarbejde, så der er flere steder, hvor revisorer formentlig vil opleve, at AI udfordrer deres arbejde, eller tilbyder dem at blive meget mere effektive.”

Peter Svarre bruger selv et regnskabssystem. I princippet ved han ikke nok om bogføring og interesserer sig ikke for det, fortæller han. Men i hans bogføringssystem er der også kunstig intelligens på mange planer – f.eks. når bilaget scannes ind og systemet genkender billedet, så genkender bogføringssystemet, hvordan det skal bogføres. Funktionen bevirker, at han klarer den daglige bogføring selv og bruger ikke særlig meget tid på det. Og det er den type opgaver, han kunne forestille sig vil æde sig ind i revisorfaget. Og han kan se, at bogføringssystemet arbejder på også at kunne indberette regnskaber helt automatisk, hvormed der bliver gnavet et endnu større stykke ind i revisor- og bogholderibranchen.

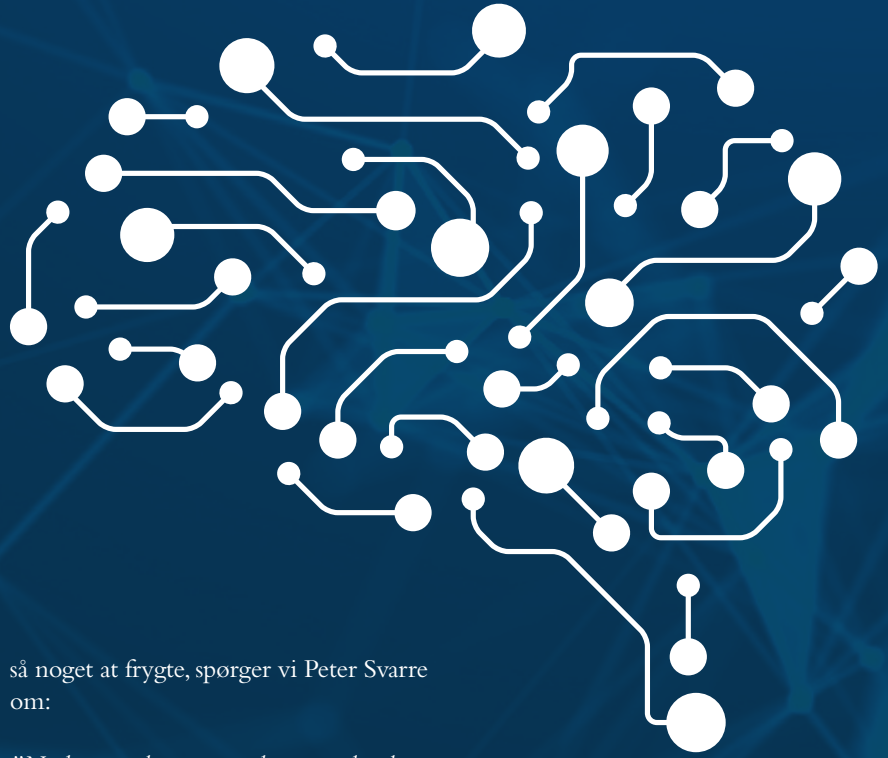
AI – ven eller fjende?

Men er der så udviklingspotentialer for revisorbranchen i forhold til AI, hvis programmerne gnaver sig ind på branchen? Vi vender nu blikket mod Carsten Hedegaard Fohlmann, næstformand for FDR:

”Der skal være nogen, der betjener programmerne – og så er spørgsmålet, om det er revisorerne, der gør det eller it-branchen. Bedst er det jo, hvis revisorer med deres faglige indsigt styrer AI-robotterne, som skal lave de her ting. Det gør, at revisor bliver nødsaget til at sætte sig ind i robotterne og servicere dem. De kan meget, men de kan ikke af sig selv – man er nødsaget til at fodre og vedligeholde dem,” siger Carsten Hedegaard Fohlmann og fortsætter:

”Vi bruger jo allerede AI til bogføring i forbindelse med automatiseret bogføring, så alle rutineopgaver, vi laver, vil man kunne automatisere. Det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt AI-robotter kommer, men mere om hvornår de kommer. Nogle af opgaverne bliver formentlig hurtigere automatiserede end andre.”

Når nu AI i princippet kan erstatte mennesker i nogle situationer, har revisorer

så noget at frygte, spørger vi Peter Svarre om:

”Nogle gange kan man godt overvurdere hastigheden af, hvor hurtigt tingene sker,” siger Peter Svarre. Peter Svarre har en god relation til sin egen revisor, men når hun stopper, så vil Peter Svarre begynde at overveje AI som opgaveløser. ”Da arbejdet som rådgiver ofte handler om organisatoriske processer og mennesker, vil man aldrig blive totalt arbejdsløs på grund af AI, men der vil være en udvikling indenfor området over de næste 15-20 år. Det er altså den overordnede trend,” fortæller Peter Svarre med oplysende stemme.

”Røntgenlæger bliver også udfordret af AI, da kunstig intelligens er bedre til at se på billeder – derfor skal røntgenlæger i fremtiden være relations-dannere til mennesker i stedet for. Der vil opstå virksomheder, der æder de små kunder, og gør revisorfaget til software og tilbyder at lave al bogføringen for kunden. Der vil derfor ske en opblomstring af virksomheder, der har softwaresystemer, som laver det, som almindelige revisorer gør i dag,” er Peter Svarre ret sikker på.

Vi kunne også godt tænke os at høre Carsten Hedegaard Fohlmanns holdning til, om revisorerne har noget at frygte:

”Ja og nej – på den ene side er der nogle af de rutineprægede opgaver, som forsvinder og bliver automatiserede. Nogen finder det fint, så de kan bruge tid på at håndtere andre opgaver, hvor andre igen bliver frustrerede og måske ender med at blive arbejdsløse. Hvis vi gør, som vi plejer for eksempel med årsrapporter i Excel, så er frygten berettiget. Årsrapporter

bliver helt sikkert automatiserede fremover. Det kommer vi ikke til at lave så meget mere. Vi må tilpasse vores produktportefølje til udviklingen.”

Carsten Hedegaard Fohlmann supplerer yderligere: ”Faren er ikke, at AI-robotter overtager vores liv, men at vi lader dem overtage vores liv, fordi vi som mennesker grundlæggende er dovn.”

Peter Svarre oplever, at mange er bange for AI, og for hvad det kan. ”Nu kan vi tale med menneskesprog på ChatGPT. Inden længe bygger Microsoft en ChatGPT og bygger den ind i Excel, så det kan bruges som hjælpeværktøj. Måske kan vi i fremtiden tale til Excel, og så laver den blot den makro, man beder om – så skal man ikke kunne koder, og det er en stor lettelse for de fleste,” fortæller Peter Svarre med en forventningens glæde i stemmen.

Er AI til at stole på?

Danske Revisorer er dog stadig lidt i tvivl... For hvor meget kan vi stole på det, som AI sender retur til os?

”Vi kan ikke altid stole på outputtet – faktisk er altid nødvendigt”, fortæller Peter Svarre med tydelig og alvorlig stemme og fortsætter: ”Det, man sparer, er at skrive en tekst fra bunden. Det, man ikke må spare tid på, er at tjekke resultatet.”

Generativ AI og ChatGPT har tendens til at finde på ting, der ikke er sande. Og det vil nok altid være et problem, man skal være opmærksom på. Peter Svarre anbefaler kraftigt, at man tjekker, at det hele ser rigtigt ud, da man aldrig kan være helt sikker på, at resultatet er rigtigt. I den forbindelse henviser Peter Svarre til en helt konkret sag:

”Der er en aktuel sag med en advokat, der havde ført en sag i retten. Advokaten havde bedt ChatGPT om at finde domsafsigelser i lignende sager, og så havde den spytet fem sager ud, der mindede om sagen. Men det var noget, den havde fundet på. Advokaten præsenterede materialet fra ChatGPT for dommeren, men det endte med, at advokaten blev beskyldt for at fremlægge falske sager i retten. Så han er nu i retsforløb selv. Tjek derfor altid, hvad der bliver sagt eller skrevet. Du sparer tid på at lave indholdet, men der skal bruges ekstra tid på at tjekke resultatet.”

“

AI er ekstremt effektivt og kan dermed overtage arbejdsopgaver

Men hvad kan vi så bruge det til, er vi nysgerrige efter at vide, hvis der er den her fejlrisiko?

Hertil svarer Peter Svarre: *”Hvis man har lange tekster, kan tekster læses ind, hvorefter man kan bede den om at give tre linjer på, hvad der står. Altså hvis man skal have et hurtigt overblik og dermed spare nogle timer. Det samme gør sig gældende for tal. Spørgsmålet til robotten kunne være: Hvad ser du – er der et overordnet mønster i det? Men pas på, for de kan overse ting og finde på underlige ting. De kan kun **hjælpe** med at skabe overblik.”*

Peter Svarre kommer også med en særlig advarsel: *”Pas på med, hvad du putter ind i ChatGPT – det er et amerikansk netværk, så hvis man indlæser personfølsomme data, bryder man GDPR lige med det samme. Vær derfor varsom med at indlæse informationer, da man ikke ved, hvor data ryger hen.”*

Kunstig intelligens kan altså noget, hvis

man bruger det med omhu. Vi spørger derfor Peter Svarre, om der er udviklingspotentialer for revisorbranchen i forhold til AI?

”Vi mennesker skal lave det, som maskinerne ikke kan finde ud af. Der, hvor der ikke er mønstre. Der, hvor man skal være mere kreativ og se sammenhænge – der, hvor situationer ikke er indlysende. Den personlige menneskelige rådgivning vil der altid være behov for. Den personlige og menneskelige relation gør i hvert fald en kæmpe forskel for mig, og det kan de forskellige systemer ikke lykkes med i samme grad. Simple revisorkunder bliver formentlig håndteret af automatiske systemer i fremtiden, hvor de mere komplekse og større virksomheder formentlig vil have brug for flere kreative og nærværende rådgivningsopgaver i fremtiden.”

I gang med AI i revisorbranchen

Hvordan kommer vi så i gang? Til dette spørgsmål har Peter Svarre også et bud:

”Sørg for at bruge kunstig intelligens så meget som muligt – f.eks. chatGPT, og tag imod de redskaber, der kommer, som taler til revisorerne. Revisorer bør profilere sig markedsføringsmæssigt på det mere nærværende aspekt – mod kunderne ansigt til ansigt. Det er ekstremt effektivt i forhold til at holde fast på sine kunder. For at det skal kunne betale sig, så er vi nødsaget til at være effektive på de tidspunkter, hvor vi netop kan bruge AI – vær opmærksom på GDPR. Der vil helt sikkert blive lavet redskaber, der specielt egner sig til branchen. Hvis man forestiller sig, at man de næste ti år kan fortsætte med rutineopgaver, så vil man miste kunder i fremtiden.”

Carsten Hedegaard Fohlmann har også et bud på spørgsmålet om, hvordan branchen kommer i gang:

*”Første skridt er at omfavne den automatiserede bogføring, for så får man en idé om, hvordan systemerne virker, og hvad de kan. Prøv at bruge ChatGPT, som er en af de meget omtalte robotter. Tjek, hvad man kan bruge den til. Men – **pas på GDPR!**”* advarer Carsten Hedegaard Fohlmann og fortsætter:

”Systemer, der laver årsrapporter, bruger allerede AI i dag – det samme i hvidvasksystemet. Vi risikovurderer kunderne ud fra de samme faktorer, så her bliver det også allerede brugt. Det er ligesom, at smartphonen aflytter vores samtaler. Telefonen ”hører”, hvad du taler om, som omsættes til Google, og så får vi reklame-

bannere. Kunstig intelligens er allerede mange flere steder, end vi tror.”

Carsten Hedegaard Fohlmann ser for sig, at et økonomisystem fremover vil kunne hjælpe med at klarlægge, hvad det er for en virksomhed, og hvilken kontoplan der passer hertil mv. Hvis det er en blomsterforretning, bogføres blomster på varekøb, hvor det i en revisorvirksomhed kommer på repræsentation, pynt mv. Der kommer standardspørgsmål, og på den måde kommer bogføringen til at køre. Det samme med bonner, der bliver aflæst på varenummer, så hele bogføringen bliver automatiseret.

Carsten Hedegaard Fohlmann har selv prøvet at bruge ChatGPT til en kursusbeskrivelse: *”Det var den ikke god til. Men jo mere man bruger den, jo mere lærer den dig at kende. Det er også vigtigt at vide, hvordan man skal spørge den, da den skal forstå spørgsmålene ud fra, hvilken kontekst man er i. Den skal for eksempel vide, om du er revisor eller en folkeskoleelev. Den er ikke klogere, end de informationer den har fået. Den version af ChatGPT, der ligger nu (oktober 2023), er ikke opdateret siden november 2022. Det er sådan set bare en automatiseret gennemgang af, hvad der lå på internettet dengang. Det, jeg pt. bruger CHatGPT mest til, er, hvis jeg skal oversætte sprog, idet den er bedre end Google Translate, fordi ChatGPT oversætter hele sætninger og ikke de enkelte ord.”*

Så hvad vil FDRs næstformand råde revisorerne til:

”Brug systemerne, bliv god til at spørge dem (det kaldes at” prompte”) og følg med i, når der kommer programmer, der er designet til vores opgaver. Medmindre du er dybt inde i teknologien, er det ikke noget, du selv kan sidde og programmere. – endnu!”

”Hvis man er et større revisorhus, kan det måske godt lade sig gøre at få udviklet egne systemer. Ellers skal det være leverandører, der leverer systemerne til for eksempel aflæsning af bilag mv.”

”Som brancheorganisation følger vi udviklingen tæt og forsøger at klæde medlemmerne på via information og kurser,” slutter Carsten Hedegaard Fohlmann med ro i stemmen.

¹ Kilde til indledningen: Dansk Industri, danskindustri.dk og AI-ekspert, Peter Svarre

Hvordan virker ophørspension, og hvornår kan den anvendes?

En ophørspension er en pensionsordning med særlige skattemæssige vilkår, som er målrettet virksomhedsejere, der står overfor et generationsskifte eller ønsker at likvidere hele eller dele af deres virksomhed. I denne artikel vil jeg gøre dig klogere på de specifikke krav, der er forbundet med ordningen, hvilke pensionstyper man kan benytte samt de fem vigtigste spørgsmål, du bør stille din klient, hvis denne overvejer at omsætte værdien af sin virksomhed til en pensionsopsparring.

Af Morten William Raj Olsen, partner og pensionsmægler ved Söderberg & Partners Danmark

Der er, modsat den almindelige pensionsordning, en række betingelser, som skal være opfyldt for, at virksomhedsejeren kan indbetale til denne særlige pensionsordning.

Disse betingelser står beskrevet i pensionsbeskatningslovens § 15 A, stk. 2-4, og omfatter, at:

- Man skal være fyldt 55 år
- Man skal være fuldt skattepligtig i Danmark
- Man skal have drevet aktiv virksomhed i minimum 10 år af de sidste 15 år inden, salget finder sted
- Man skal være aktiv erhvervsdrivende, hovedaktionær/anpartshaver, medarbejdende ægtefælle eller en efterlevende ægtefælle, der overtager afdødes skattemæssige rettigheder og pligter i virksomheden. Det betyder, at værdien ved f.eks. udlejning, værdipapirer eller kontantbeholdning ikke må overstige 50 % af virksomhedens indtægter, da virksomheden ellers betragtes som passiv virksomhed

Hvad er fordelene og ulemperne ved en ophørspension?

En af fordelene ved en ophørspension

er, at man som virksomhedsejer kan udskyde sin skattebetaling indtil, at pensionsformuen skal udbetales – ofte til en lavere marginalskat.

Det betyder helt konkret, at man ved at udskyde beskatningen af sin fortjeneste kan flytte fra topskattegrænsen på 568.900 DKK efter AM-bidrag med en skattesats på 52,07 % eks. kirkeskat til en bundskat på 37,07 % eks. kirkeskat.

“

En ophørspension giver din klient muligheden for at sikre en stabil indkomst langt ind i sin pensionstilværelse

Derudover vælger mange virksomhedsejere at investere overskuddet tilbage i deres virksomhed fremfor at indbetale til en pensionsopsparring. En ophørspension giver din klient muligheden for at sikre en stabil indkomst langt ind i sin pensionstilværelse.

Ulemperne ved denne pensionsordning er imidlertid, at man mister muligheden

for at få udbetalt en større sum, ligesom en udbetaling også modregnes i evt. efterløn, pensionstillæg og andre sociale ydelser.

Det skal du være opmærksom på ved indbetaling og fradrag

Din klient kan få fuldt fradrag for indskud til sin ophørspension. I 2023 kan man maksimalt indbetale 3.054.700 DKK, hvilket dog ikke må overstige den skattepligtige avance. Hvis du som revisor beregner en skattepligtig avance på 2 mio. DKK, vil dette således udgøre det maksimale pensionsindskud, som din klient må indbetale. Indbetalingen skal foretages indenfor en periode på 10 år, hvilket beregnes fra det år, hvor hele eller dele af virksomheden er solgt.

Ophørspension giver ret til fuldt fradrag i den personlige indtægt i afståelsesåret, hvis blot indbetalingen sker senest 1. juli året efter, at virksomheden er solgt. Sker indbetalingen senere, vil fradraget kunne bruges i indbetalingsåret.

Fradraget udgør op til 52,07% i topskat + evt. kirkeskat.

Hvis den skattepligtige fortjeneste vedrører salg af aktier eller anpartar, kan man i afståelsesåret vælge både at få fradrag i sin personlige indkomst og i sin aktie-

indkomst op til grundbeløbet. Fradraget for aktieindkomsten ligger på 27% for grundbeløbet på 58.900 DKK (2 x grundbeløb hvis din klient er gift), mens det giver et fradrag på 42 % af beløbet, der overstiger grundbeløbet.

To forskellige pensionstyper kan anvendes til ophørspension

Man kan indbetale til en ratepension, en livrente eller en kombination af de to pensionstyper. Valget af pensionstype afhænger dog af din klients behov, ønsker og situation.

Hvis din klient vælger at indbetale til en ratepension, kan opsparingen tidligst udbetales 5 år efter oprettelse. Det betyder således, at såfremt din klient runder pensionsalderen som f.eks. 62-årig og sælger virksomheden som 63-årig, kan han/hun først få udbetalt sin ophørspension som 68-årig med en ratepension. Udbetalingen skal finde sted over minimum 10 år og maksimalt 30 år. Det seneste tidspunkt for ratepensionens udbetaling vil således, afhængigt af alder og oprettelsesdato, være fra mellem 75 og 86 år.

Vælger din klient derimod at oprette sin ophørspension som en **livrente**, kan han/hun påbegynde udbetalingen med det samme – dog ikke før sin tidligste udbetalingsalder. Med livrenten er der dog ingen øvre aldersgrænse for udbetalingen. Denne pensionstype sikrer derimod din klient en livslang indkomst og muligheden for at sikre sin ægtefælle og livsarvinger ved dødsfald.

“

Man kan indbetale til en ratepension, en livrente eller en kombination af de to pensionstyper

De fem vigtigste spørgsmål du bør stille dine klienter

1. Vil du have pengene udbetalt indenfor 5 år?
Her kan det for mange være i deres bedste interesse at vælge livrente. Det

skyldes, at den netop kan udbetales straks efter oprettelsen, samt det faktum, at vi ikke kender vores dødsdag. Derfor vil vi få større gavn af livrenten ved at få en langvarig udbetaling.

2. Ønsker du at sikre en livslang indkomst fra den skattepligtige fortjeneste?
Hvis klienten ønsker at sikre en livslang indkomst, bør kunden vælge livrente.
3. Kan du udskyde udbetalingen af din pensionsformue i 5 år, og ønsker du en kortere udbetalingsperiode på f.eks. 15 år?
Hvis din klient foretrækker at udskyde sin udbetaling, kan han/hun med fordel vælge ratepension.
4. Har du andre indtægter af væsentlig betydning end din ophørspension og offentlige ydelser?
I tilfælde af at din klient ikke har andre indtægter end sin ophørspension og sine offentlige ydelser, kan han/hun med fordel overveje at vælge en kombination af ratepension og livrente.

Få en gratis og uforpligtende vurdering

Vores skatteafdeling har et stort videns- og erfaringsgrundlag, der sikrer dig de bedst mulige kompetencer i din sag.

TVC Advokatfirma har en af landets førende afdelinger indenfor skatter og afgifter, og har i mange år løbende håndteret mere end 1.500 skatte- og afgiftssager i det administrative klagesystem og ved domstolene i hele landet. Disse sager vedrører vidt forskellige problemstillinger indenfor skat, moms, afgift og told.

Har du brug for rådgivning?

Vi giver altid en gratis uforpligtende vurdering af, hvordan en skatte- og/eller afgiftsmæssig problemstilling løses bedst muligt – og det koster ikke noget at kontakte os.

Ring på 70 11 08 00 eller send en e-mail på tvcc@tvcc.dk.

Lokationer

AARHUS
Søren Frichs Vej 42A
8230 Åbyhøj

KØBENHAVN
Nimbusparken 24, 2.
2000 Frederiksberg

ROSKILDE
Københavnsvej 69, 1.
4000 Roskilde

tvcc.

ADVOKATFIRMA

“

Hvis klienten ønsker at sikre en livslang indkomst, bør kunden vælge livrente

5. *Hvem skal være begunstiget og have udbetalt ophørs pensionen, når din klient dør?*

Bemærk, de ovenstående anbefalinger bygger på generelle anbefalinger. Der er derfor ikke taget højde for den enkelte klients livssituation eller eksisterende formue mv.

Sådan hjælper du bedst muligt din klient

- Du bør gøre din klient opmærksom på fristen for indsendelse af revisorerklæringen (blanket 02.033). Dette bør ske senest 1 måned efter, at SKAT har bedt om den.

- Du bør opfordre din klient til at opsøge professionel og uafhængig rådgivning i planlægningen af sin indkomst som pensionist. Det kan i mange tilfælde sikre din klient mere ro i maven over fremtiden, ligesom der ofte kan være penge at hente ved at optimere forholdet mellem offentlige ydelser og andre indtægter.

- Du bør anbefale din klient at få professionel og uafhængig rådgivning om valg af investeringsprodukt via en uafhængig pensionsmægler, som kun har øje for din klients interesser.

FDR kursusoversigt

FDR Kurser 2024

FYSISKE KURSER

Aktuel Skat

09. januar 2024, kl. 08:30 - 16:30, Aalborg
10. januar 2024, kl. 08:30 - 16:30, Kolding
18. januar 2024, kl. 08:30 - 16:30, Ringsted

Undervisere:

Jørgen Frausing, Senior Tax Manager
Henrik Rahbek, Partner, Advokat (H), HD(R)
begge fra TVC Advokatfirma

Læs mere og tilmeld dig på
www.fdr.dk/fdr-kurser

Foreningen
**Danske
Revisorer**

Må du overføre persondata til USA?

Siden 2020 har der været usikkerhed omkring overførsel af persondata til USA, og med både Schrems I og II samt ophævelsen af US/EU Privacy Shield stod alle pludselig i et datamæssigt ingenmandsland – og med uendelige forhandlinger var der lange udsigter til en løsning.

Af partner og advokat (H), Wivi H. Larsen, Lexiforms A/S

Men den 10. juli i år godkendte EU-Kommissionen det såkaldte EU-U.S. Data Privacy Framework (EU-US DPF) som tilstrækkeligt i forhold til at beskytte overførsel af personoplysninger fra EU til USA. Med denne såkaldte tilstrækkelighedsafgørelse er USA nu et ”sikkert tredjeland”.

Dermed er det nu lovligt at benytte Google, Microsoft, Dropbox, Zoom og en masse andre amerikanske tjenester, som hidtil har været problematiske at bruge.

Med EU-US DPF er det blevet meget nemmere at overføre persondata til USA, da du nu blot kan nøjes med at henvise til tilstrækkelighedsafgørelsen som overførselsgrundlag. Dermed er der ikke længere krav om hverken at benytte EU-Kommissionens *standardbestemmelser* (SCC), *bindende virksomhedsregler* eller *supplerende foranstaltninger*. Alle disse er nemlig omfattet af EU-US DPF.

Ny certificeringsordning

Det kræver dog, at de virksomheder og organisationer, du ønsker at overføre per-

sondata til, er certificeret under EU-US DPF hos det amerikanske handelsministerium. Det er nemlig dem, der administrerer og overvåger ordningen i forhold til de amerikanske virksomheder.

Med en certificering er den enkelte amerikanske virksomhed forpligtet til at overholde et detaljeret sæt af privatlivsforpligtelser indenfor formålsbegrænsning, dataminimering og dataopbevaring samt specifikke forpligtelser vedrørende datasikkerhed, deling af data med tredjepart og sletning af persondata uden gyldig hjemmel. Du kan finde listen over certificerede modtagere her:

Hvad hvis modtager ikke står på listen?

Hvis en amerikansk datamodtager ikke står på listen, eller hvis det for eksempel er en databehandler, der benytter ikke-certificerede underdatabehandlere, gælder tilstrækkelighedsafgørelsen ikke.

I så fald skal der stadig laves et nyt overførselsgrundlag og eventuelt fastsættes effektive supplerende foranstaltninger for at sikre et tilsvarende beskyttelsesniveau som i EU/EØS. Det kan for eksempel være EU-Kommissionens *standardbestemmelser* (SCC) eller *bindende virksomhedsregler*.

Er det ok at bruge Google Analytics?

Selvom Google står på listen, betyder det dog ikke nødvendigvis, at du ukritisk må bruge Google Analytics. Brug af Google Analytics kræver stadig, at du lever op til en lang række grundlæggende krav i GDPR om blandt andet hjemmel, databehandlerkonstruktion, den registreredes rettigheder og meget andet. Læs eventuelt Datatilsynets vejledning om cloud.

Ensartet sikkerhedsniveau over Atlanten

Med godkendelsen fastslår EU-Kommissionen, at beskyttelsesniveauet for persondata i USA i det væsentlige matcher beskyttelsesniveauet i EU/EØS. Godkendelsen har krævet en omfattende vurdering af USA's rammer for databeskyttelse – både omkring persondata, men også hvad angår relevante overvågnings- og klagemekanismer.

“

Med denne såkaldte tilstrækkelighedsafgørelse er USA nu et ”sikkert tredjeland”

Det har krævet en grundig analyse af de amerikanske regler for behandling af personoplysninger inklusive en aktuel status på, hvordan USA efterlever grundlæggende retsstatsprincipper som for eksempel klageadgang og domstolsprøvelse. Resultatet er den længe ventede godkendelse af USA som sikkert tredjeland.

Bedre beskyttelse af EU-borgere

Den nye certificering giver EU-borgere flere nye rettigheder som for eksempel at få adgang til deres data eller få rettet eller slettet ukorrekte eller ulovligt håndterede data. Derudover giver den forskellige nye klagemuligheder, hvis en EU-borgers personoplysninger behandles forkert. Disse inkluderer gratis uafhængige mekanismer til tvistbilæggelse og ikke mindst et voldgiftspanel.

“

Læs eventuelt Datatilsynets vejledning om cloud

Undervejs i processen har EU-Domstolen luftet en række bekymringer, som med EU-US DPF er blevet imødekommet. Disse handlede primært om de amerikanske efterretningstjenesters adgang til EU-data, der med aftalen nu

er begrænset til, hvad der er *nødvendigt* og *forholdsmæssigt* for at beskytte den nationale sikkerhed – og der er øget tilsyn med amerikanske efterretningstjenesters aktiviteter for at sikre, at begrænsningerne i overvågningsaktiviteterne overholdes.

Ny domstol og bedre klagemuligheder

Der oprettes også en ny uafhængig og upartisk databeskyttelsesdomstol DRPC (*Data Protection Review Court*), der skal undersøge og løse EU-borgeres klager vedrørende amerikanske nationale sikkerhedsmyndigheders adgang til deres data. Den nye domstol har blandt andet mulighed for at kræve sletning af ulovligt opbevarede persondata, hvilket er en betydelig forbedring i forhold til tidligere.

For at en klage kan antages til behandling, skal du som enkeltperson ikke længere selv kunne påvise, at dine data faktisk blev indsamlet af en amerikansk efterretningstjeneste. Fysiske personer kan nu indgive en klage til deres nationale databeskyttelsesmyndighed, som

vil sikre, at klagen fremsendes korrekt, og at eventuelle yderligere oplysninger vedrørende proceduren – herunder om resultatet – gives til den enkelte.

Dette sikrer, at enkeltpersoner kan henvende sig til en myndighed tæt på hjemmet på deres eget sprog. I Danmark er det Datatilsynet. Klagerne videresendes til USA af Det Europæiske Databeskyttelsesråd.

Indbygget fremtidssikring

EU-US DPF trådte i kraft den 10. juli 2023, og vil med jævne mellemrum blive kontrolleret for at sikre, at alle relevante elementer er fuldt implementeret i amerikansk lov – og at den fungerer effektivt i praksis. Første kontrol sker indenfor et år fra ikrafttrædelsen, og derefter vil ordningen blive gennemgået mindst hvert fjerde år.

Du kan finde mere om EU-US DPF på Datatilsynets hjemmeside, hvor du også i den kommende tid kan finde opdaterede vejledninger om cloud og overførsel af personoplysninger til tredjelande.

Pension for
Selvstændige

Lad os hjælpes ad ... med at hjælpe de selvstændige

Vi har lokale chefrådgivere, der gerne bistår dig og dine kunder med at få pension og forsikringer på plads

Kontakt os på www.PFS.dk
– eller ring på 33 93 86 00

Få løbende opdateringer om regler og praksis for skatte- og afgiftsydere

Hver uge udgiver skatteafdelingen i TVC Advokatfirma aktuelle nyheder om regler og praksis indenfor skatte- og afgiftsretten.

Gå ikke glip af den seneste viden, og lad os bl.a. holde dig orienteret om relevante trykte og utrykte afgørelser.

TVC Advokatfirma blev etableret i 1988, og håndterer i dag over 1500 skatte- og afgiftsager ved domstolene og i det administrative klagesystem. Vores skatteafdeling i København og Aarhus består af over 20 jurister, som på hvert deres område er højt specialiseret.

Skatteafdelingen har derfor en meget stor viden og tilsammen mere end 100 års anciennitet.

Vil du modtage vores nyhedsbrev?

Tilmeld dig vores nyhedsbrev på tvc.dk. Du er også velkommen til at følge os på LinkedIn, hvor vi løbende udgiver relevante artikler mm.

.....

KONTAKT OS

TELEFON: +45 70 11 08 00
MAIL: TVC@TVC.DK

